

دسترس

دانشگاه غیر دولتی - غیرانتفاعی خاتم
دانشکده علوم انسانی
گروه حقوق مالی اقتصادی

نقش دیون متوفی بر مالیات بر ارث

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
در رشته حقوق گرایش مالی اقتصادی

استاد راهنما :
دکتر احمد شهنیایی

دانشجو :
سبا نجفی

بهمن ماه ۱۴۰۲

اظهار نامه دانشجو

عنوان پایان نامه : نقش دیون متوفی بر مالیات بر ارث

استاد راهنما : دکتر احمد شهنیایی

اینجانب سبا نجفی دانشجوی دوره کارشناسی ارشد رشته حقوق گرایش مالی اقتصادی دانشگاه خاتم به شماره دانشجویی ۴۰۰۱۳۰۰۱۸۷۰۰۹ گواهی میکنم که تحقیقات ارایه شده در این پایان نامه توسط اینجانب انجام شده است و صحت و اصالت مطالب نگارش شده مورد تایید می باشد. و در موارد استفاده از کار دیگر محققان به مرجع مورد استفاده اشاره شده است. به علاوه گواهی مینمایم که مطالب مندرج در پایان نامه تا کنون برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی توسط اینجانب ارائه نشده است و در تدوین متن پایان نامه چارچوب مصوب دانشگاه را به طور کامل رعایت کرده ام.

کلیه حقوق مادی و معنوی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری های ناشی از تحقیق، همچنین چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه کارشناسی ارشد، برای دانشگاه خاتم محفوظ است.

نقل مطلب با ذکر منبع بلامانع است.

امضا دانشجو :

تاریخ:

چکیده

اصولا ورثه مسئولیتی در قبال تعهدات، دیون و سایر الزامات مورث ندارد زیرا هر کس مسئول ایفای تعهدات خود در برابر دیگران است و شخصیت انسان که میتواند در برابر دیگران صاحب حق و تکلیف شود با فوت او از بین می رود، بنابر این مسئولیت تصفیه ترکه به عهده وراث قرار می گیرد.

قبول ترکه توسط وراث کفایت ترکه نسبت به دیون است و با اعلام آن ورثه به طور ضمنی متعهد به ادای دیون متوفی و پرداخت مالیاتی که به آن تعلق گرفته خواهند بود.

اموال و دارایی های متوفی مشمول پرداخت مالیاتی قرار میگیرد که با توجه به طبقه وراث متفاوت است همچنین دین و بدهی ای که متوفی قبل از فوت بر ذمه او بوده اکنون بر عهده وراث قرار گرفته و نسبت به این دیون نیز مالیاتی تعلق می گیرد که بر اساس نوع دین و شرایطی که دارد متفاوت است زیرا برخی از دیون با توجه به شرایطی که دارند مشمول پرداخت مالیات نمی شوند، در این پژوهش به بررسی دیون متوفی و شرایط کسر از مالیات آن ها و... پرداخته ایم.

واژگان کلیدی : دیون، مالیات، متوفی، وراث

فهرست مطالب

فصل اول : کلیات.....	۱
۱-۱ مقدمه.....	۲
۱-۱-۱ مسئله تحقیق.....	۲
۱-۱-۲ تاریخچه ای از موضوع تحقیق.....	۳
۱-۱-۳ تعریف موضوع تحقیق.....	۵
۱-۱-۴ اهداف تحقیق.....	۵
۱-۱-۵ روش انجام تحقیق.....	۵
۱-۱-۶ اهمیت و ارزش تحقیق.....	۵
فصل دوم : مالیات بر ارث.....	۶
مبحث اول : مفهوم و مبانی و مستندات مالیات بر ارث.....	۷
مبحث دوم : شرط تعلق مالیات بر ارث.....	۱۶
نتیجه گیری فصل ۲.....	۲۱
فصل سوم : مالیات بر ارث و دیون متوفی	۲۲
مبحث اول : نحوه تاثیر دیون متوفی بر مالیات بر ارث.....	۲۲
مبحث دوم : مفهوم دیون متوفی.....	۲۷
۳-۱- مفهوم دیون محقق.....	۲۸
۳-۲- مفهوم دیون موجد.....	۲۹

۳-۳- مفهوم دیون مشروط.....۳۰

مبحث سوم : شرایط دیون متوفی جهت کسر از دارایی ها.....۳۱

جداول و ضمائم :۳۶

جمع بندی :.....۳۷

منابع و مراجع :.....۳۸

فصل اول : کلیات

۱-۱) مقدمه

یکی از مهم ترین مسائل مطرح، جانشینی ورثه نسبت به اموال و حقوق مالی متوفی است که در نظام های مختلف در قالب بحث ارث مورد تحلیل قرار می گیرد، طبیعتاً وقتی متوفی دارای دیونی نبوده و وصیتی نیز ننموده ورثه مالک و دارنده به محض وفات وی خواهند بود. علاوه بر این وراثت در خصوص اموال و دارایی های موجود وظایفی دارند که باید به آن عمل کنند و مالیات این اموال را به اداره امور مالیاتی بدهند، حال سوال اصلی این است که منظور از بدهی در مالیات چیست و بدهی باید چه شرایطی داشته باشد؟ آیا بدهی متوفی جهت پرداخت مالیات از اموال کسر می شود؟ و این نوع بدهی چه نوع بدهی ای است؟ فرضیه ما در این خصوص این است که دیون از مالیات کسر می شود و باعث کاهش مالیات بر ارث است اما این فرضیه به دلایل و اسنادی نیازمند است که در این پژوهش به روش گردآوری اطلاعات از قوانین و آراها و روش کتابخانه ای به تحلیل این مسائل می پردازیم.

۲-۱-۱- مسئله تحقیق

هنگامی که فردی از دنیا میرود باید دیون و بدهی وی از ماترک او کسر شود. ترکه متوفی پس از فوت به صورت قهری به ورثه وی منتقل میشود و حقوق طلبکاران متوفی به ترکه تعلق می گیرد. دیون متوفی چه موجد باشد چه حال باید فوراً توسط ورثه پرداخت شود، همچنین وراثت نسبت به ورثه ای که به آنها منتقل شده وظایفی دارند که من جمله آن پرداخت مالیات اموال و دارایی های موجود است، که میزان مالیات پرداختی بر اساس طبقه وراثت متفاوت است. طبق بخشنامه شماره ۱۱۸۲۳ قبول بدهی متوفی به وراثت مستلزم تایید اصالت بدهی توسط هیات حل اختلاف مالیاتی است.

بنابر این ادارات امور مالیاتی مکلفند قبل از صدور برگ تشخیص مالیاتی طی گزارشی پرونده را با دعوت از وراث یا نماینده قانونی آنها جهت تایید یا رد بدهی مورد بحث به هیات حل اختلاف مالیاتی احاله و نظر هیات صلاحیت دار را در این مورد اخذ و بر اساس آن عمل نمایند.

مطابق تبصره ۱ ماده ۲۶ ق.م.م بدهی هایی که مستند به مدارک باشند و اصالت آنها مورد تایید سازمان امور مالیاتی قرار بگیرد قابل کسر از ماترک خواهند بود. هر چه بدهی های متوفی بیشتر باشد مالیات پرداختی توسط وراث کاهش می یابد.

همچنین پیرو دستور العمل شماره ۲۳۴۷۴/۲۰۰ ص ماموران مالیاتی ذی ربط طبق مقررات ماده ۳۱ قانون مزبور، قبل از صدور گواهینامه تسلیم اظهارنامه مالیات بر ارث که بر اساس اظهارنامه تسلیمی تهیه و تنظیم میگردد، نسبت به اخذ درخواست کتبی مودی اقدام و در گواهینامه مذبور، ماترک متوفی را بر اساس مفاد اظهارنامه تسلیمی ذکر نمایند.

در مسیر این تحقیق سعی بر آن خواهد شد تا با بررسی بدهی های متوفی و تاثیر آن در مالیات بر ارث به مسائلی از جمله اینکه آیا بدهی هایی که مدارک کافی برایشان وجود ندارد و مستند به سند رسمی نیستند باید از ماترک کسر شوند یا خیر؟ همچنین این بدهی ها چه شرایطی باید داشته باشند بپردازیم... و در ارتقا آگاهی های حقوقی در این زمینه هر چند کوچک سهمی داشته باشیم.

۳-۱-۱- تاریخچه ای از موضوع تحقیق

از زمان پیدایش بشر عده ای قوی تر و عده ای ضعیف تر بودند، همیشه قوی ترها با استثمار ضعیف ترها از نیروی بدنی و قدرت آنها سواستفاده می کردند و به اصطلاح از آنها بیگاری میکشیدند. این نوع کار اجباری نوعی مالیات قلمداد میشد با گسترش روابط و نیازهای افراد جامعه، شکل بهره گیری از نیروی انسانی به مالیات نقدی و باج و حراج تغییر پیدا کرد طبق تحقیقات باستان شناسی به عمل آمده از زمان

پادشاهان سومری در اواسط قرن سوم پیش از میلاد، اخذ مالیات در زمان امپراطوری ایران باستان رواج داشته است. در آن زمان مردم به سه گروه آزاد، برده و غلام طبقه بندی میشدند. آزادها باید مالیات نقدی پرداخت میکردند و بردگان و غلامان هم بیگاری می کردند. مالیات قبل از مشروطه در دوران سلجوقیان به دستور عبدالملک کندی وزیر طغرل، مالیات دوباره معنای فارسی گرفت و وصول مالیات ها با زور و چپاول مردم انجام میشد. در دوران تیموریان افرادی که از پرداخت مالیات سرباز میزدند محکوم به مرگ بودند. و در زمان صفویه با گسترش تجارت های خارجی و داد و ستد ایران در مسیر رشد و ترقی قرار گرفت درآمد های گمرکی، مالیات اراضی، اغنام و احشام، مالیات سرانه و اب بها با نرخ مشخص و به طور نسبی به مالیات اضافه شد. این سیستم در دوره افشاریه کامل تر و گسترده تر شد.

مالیات در دوران قاجار به واسطه جنگها و کشور گشایی و مسافرت پادشاهان قاجار و ضعف حاکمان قاجار اوضاع مالیات کمی راکد شد ولی به کمک امیرکبیر قدم های مهمی برای دریافت، وصول و نگهداری قانونمند مالیات وضع شد.

تا قبل از مشروطه تمام عواید و درآمدهای کشور در اختیار پادشاهان بوده و وزیر دفتر یا وزیر مالیه از سوی شخص شاه مامور تنظیم بودجه کشور بود و در واقع کلیددار خزانه بود.

پس از مشروطه و همزمان با انتخابات مجلس و پارلمان در سال ۱۲۸۵ و تشکیل اولین کابینه قانونی، ناصرالملک نخستین وزیر مالیه که از مجلس رای اعتماد گرف و به همان شیوه سابق به کار اخذ مالیات ادامه داد.

اولین قانون مالیات مستقیم در سال ۱۳۴۵ توسط مجلس تصویب شد و در سال ۱۳۶۷ اجرایی شد.

پس از انقلاب با تغییر نظامات و نیازها مقررات جدید مالیات مستقیم و غیرمستقیم به تصویب رسید در سال ۱۳۶۶ قانون تحت اصلاح و تجدید مظر قرار گرفت. (مالیه عمومی رستمی ۱۴۰۰، ص ۳۵)

۴-۱-۱- تعریف موضوع تحقیق

بر اساس موضوع تحقیق دین آن از دسته از بدهی هایی هستند که بر ذمه فرد بوده و بعد از فوت به وراثت وی منتقل میشود . و ارث نیز کلیه اموال و دارایی های متوفی هستند که پس از فوت به وراثت میرسند و نسبت به آن ها مالیاتی تعلق می گیرد ، در این پایان نامه قصد داریم نقش این دیون را بر مالیاتی که بر ارث تعلق میگیرد تشریح کنیم . (ارث شهیدی ، ۱۳۹۹، ص ۱۲۵)

۵-۱-۱- اهداف تحقیق

- ✓ ارتقا سطح آگاهی حقوقی در زمینه بدهی های متوفی
- ✓ آشنایی حقوقی با مالیات و نحوه محاسبه آن در خصوص ارث
- ✓ شناخت وظایف وراثت نسبت به ماترک
- ✓ بررسی انواع بدهی متوفی و بدهی های قابل کسر از ارث

۶-۱-۱- روش انجام تحقیق

به روش توصیفی و تحلیلی و گردآوری اطلاعات مربوطه از کتب و بررسی آرا و قوانین و آیین نامه های مرتبط

۷-۱-۱- اهمیت و ارزش تحقیق

مواردی در ذیل اشاره شده دلیل بر اهمیت و ضرورت انجام این تحقیق بوده است.

آگاهی از انواع بدهی متوفی

تشریح وظایف وراثت نسبت به مالیات بر ارث

نحوه پرداخت مالیات در صورت وجود بدهی

تاثیر بدهی های متوفی در ماترک و نحوه محاسبه آن در ارث (شعبانی ، ۱۳۹۲، ص ۶۵)

فصل دوم : مالیات بر ارث

مبحث اول : مفهوم و مبانی و مستندات مالیات بر ارث

مالیات به عنوان مهم ترین، عمده ترین و وسیع ترین منبع تامین مخارج دولت ها از اهمیت ویژه ای برخوردار است. به طور کلی نگرش سیاستگذاران در این حوزه متأثر از مولفه های متعدد از قبیل شرایط اقتصادی، فرهنگی، امکانات و محدودیت های اجرایی است. (مالیه عمومی رستمی، ۱۴۰۲، ص ۱۰۰)

این مولفه ها نقش عمده ای در تصمیم سازی و تدوین یک استراژی جامع مالیاتی ایفا می کنند به همین دلیل استراژی جامع بهینه مالیات یکسال و منحصر به فرد برای جوامع نمی توان پیشنهاد نمود.

مالیات مبلغی است که افراد و موسسات برای تامین بخشی از هزینه ها و تحقق برای اهداف دولت می پردازد و معمولاً متناوب با میزان درآمد و یا ثروت آن ها تعیین می گردد.

(مالیه عمومی ولی رستمی ۱۴۰۲، ص ۱۲۰)

در خصوص ارث ابتدا باید بررسی کنیم که وارث چه کسی است چون مالیات باید توسط وی پرداخت شود، اگر متوفی ازدواج کرده باشد شریک زندگی او همه چیز را به ارث می برد.

فرزند مشترک آنها زمانی ارث می برد که شریک زندگی متوفی فوت کند اما اگر متوفی با شخص دیگری فرزندی داشته باشد، آن ها سهم الارث خود را بلادرنگ دریافت می کنند اما اگر متوفی ازدواج نکرده باشد فرزندان او وارث همه دارایی های او هستند در صورتی که فرزندی وجود نداشته باشد، پدر و مادر متوفی وارث اموال هستند اما اگر آنها نیز فوت کرده باشند، خواهر و برادر یا فرزندان آنها وارث هستند.

اگر متوفی فرزندی نداشته و اقوام نزدیکی وجود ندارد که وارث اموال و دارایی هایش شوند پول و پول و مایملک متوفی به صندوق همگانی ارث واگذار می شود، این صندوق ارث پروژه هایی را تامین مالی می کند که به تقویت کودکان، جوانان، و افراد معلول کمک می کند.

اگر کودکان زیر ۱۸ سال ارث ببرند، کودک یک قیم دریافت می کند که ارثیه را اداره کند. قیم توسط کمسیون منصوب می شود. (ارث دکترمهدی شهیدی، ۱۴۰۲ ص ۵۵)

مهم ترین اهداف وضع مالیات عبارتند از :

۱: تحقق بخشی از درآمدهای دولت

۲ : تعدیل توزیع درآمد و ثروت جامعه

۳: کنترل و هدایت مخارج و هزینه ها در اقتصاد (حسابداری مالیاتی افشار، ۱۳۹۶، ص ۱۲۵)

۲ نوع مالیات بر ارث وجود دارد :

مورد اول مالیات بر ماترک است، در این نوع از مالیات کلیه اموال و دارایی های متوفی پس از وضع بدهی های محققه وی قبل از تقسیم بین وراث مشمول مالیات قرار می گیرد.

مورد دوم مالیات بر سهم الارث است، از سهم الارث هر طبقه با نرخ های خاص مالیات وصول می شود.

مالیات بر ارث گونه ای از مالیات مستقیم و از نوع مالیات بر دارایی است.

(مالیه عمومی ولی رستمی ۱۴۰۲ ص ۱۳۰)

اگر پس از فوت شخص مالی از وی که به آن ماترک می گویند به وراث برسد مشمول پرداخت مالیات می گردد، مبنای مالیات بر ارث ثروت درگذشتگان می باشد که به ورثه آن ها منتقل می گردد.

پس از اینکه فرد از دنیا می رود، ابتدا وراث پیش از تسلیم اظهارنامه بایستی به دفتر اسناد رسمی رجوع کرده و فرم مخصوصی را تکمیل و گواهی انحصار وراثت را که یک مدرک قانونی است دریافت کنند. در این خصوص سه نفر به عنوان شاهد ملزم به امضای فرم هستند تا دفترخانه فرم مذکور را برای آن ها گواهی نماید. (پیمان شعبانی نحوه تنظیم رسیدگی بر مالیات بر ارث ۱۳۹۰ ص ۷۵)

سپس به همراه فرم گواهی شده و مدارک شناسایی به یکی از دفاتر خدمات قضایی مراجعه کنند، تا در نهایت گواهی حصر وراثت برای آن ها صادر شود که این پروسه حدود دو ماه زمان می برد.

پس از دریافت این گواهی وراث باید به اداره امور مالیاتی مراجعه کرده و مالیات را پرداخت کنند در این صورت اداره مالیات برگه ای تحت عنوان مفصلا حساب مالیات بر ارث تحویل می دهد این مرحله نیز مانند دریافت گواهی انحصار وراث حدودا ۲ ماه زمان می برد. (پیمان شعبانی نحوه تنظیم و ... ۱۳۹۰ ص ۸۵)

تا کنون پس از طی این مراحل مالیات بر ارث پرداخت شده اما سند تک برگ برای وراث صادر نشده است، و تا زمانی که سند تک برگ به نام وراث صادر نشده باشد، وراث امکان فروش و نقل و انتقال اموال را نخواهند داشت به همین دلیل وراث مجددا باید به دفتر اسناد رسمی مراجعه کرده و گواهی انحصار وراثت و مفصلا حساب مالیات بر ارث را به دفترخانه تحویل دهند و دفترخانه طی اقداماتی به اداره ثبت در نهایت سند تک برگ به نام وراث صادر می گردد. (نحوه تنظیم.. شعبانی ، ۱۳۹۲، ص ۹۶)

در قوانین کشور ما طبق ماده ۲۶ ق.م.م وراث یا ولی یا قیم یا نماینده قانونی ظرف مدت ۶ ماه از تاریخ فوت متوفی بایستی اسناد مربوطه و صورت اموال و بدهی های وی را به سازمان امور مالیاتی در اظهارنامه مخصوص مالیات بر ارث گزارش نمایند.

نمونه ای از فرم اظهارنامه مالیات را در انتهای تحقیق مشاهده می کنید

مدارک لازم که وراثت جهت گرفتن گواهی مالیات بر ارث باید ارائه دهند شامل :

۱: فرم اظهارنامه مالیات بر ارث که بایستی توسط وراثت تکمیل شود

۲: مدارک شناسایی وراثت و متوفی از قبیل شناسنامه و کارت ملی

۳: گواهی انحصار وراثت

۴: گواهی فوت و گواهی پزشکی

۵: وکالتنامه و قیم نامه و کارت ملی وی (در صورتی که شخص متقاضی از وراثت نباشد)

۶: رو نوشت یا تصویر گواهی شده آخرین وصیت نامه متوفی (اگر وصیت نامه ای وجود داشته باشد

مقدار مالیاتی که به ماترک باقی مانده از متوفی اختصاص داده می شود برای هر کدام از وراثت متفاوت است.

بر اساس قانون جدید مالیات بر ارث وراثت با توجه به نسبتی که با متوفی دارند طبقه بندی می شوند که به آن طبقه ی وراثت گفته می شود.

(نحوه تنظیم و رسیدگی اظهارنامه مالیات بر ارث شعبانی، ۱۳۹۰ ص ۶۵)

طبق ماده ۸۶۲ ق.م وراثت به سه طبقه تقسیم می شوند :

طبقه اول : پدر، مادر، زن و شوهر، اولاد و اولاد آن ها

طبقه دوم : اجداد، خواهر، برادر، اولاد و اولاد آن ها

طبقه سوم : خاله، عمه، دایی، عمو، و اولاد آن ها

هر کدام از وراثت با توجه به طبقه ای که در آن قرار دارند باید مالیات بدهند. (ق.م.م)

مالیات بر ارث به اموال و دارایی های مختلفی تعلق می گیرد:

از جمله برخی از این اموال را در ذیل ذکر کردیم:

۱: مالیات بر ارث املاک

۲: مالیات بر خودرو

۳: مالیات سهام و سود آن

۴: مالیات سپرده بانکی

۵: مالیات اموال و دارایی ها

مقدار مالیات بر ارث املاک توسط کمیسیون املاک سازمان امور مالیات کشور ارزش گذاری و تعیین می شود، سپس به وراث هر یک از طبقات این مالیات اعلام می شود.

(پیمان شعبانی نحوه تنظیم و رسیدگی... ۱۳۹۰ ص ۹۰)

مقدار دقیق این مالیات برای هر یک از طبقات متفاوت است، برای دسته اول وراث مقدار مالیات ارث املاک ۷,۵ درصد است.

خودرو و وسایل نقلیه جز اموالی هستند که مالیات بر ارث به آن ها تعلق می گیرد.

کارشناس رسمی دادگستری میزان مالیات بر ارث خودرو را تعیین می کند، میزان مالیات مشخص شده برای طبقه اول ۲ درصد است. یکی دیگر از اموال و دارایی هایی که به آن مالیات تعلق می گیرد سهام و سود است، مالیات سهام و سود آن به طور جداگانه محاسبه می گردد. این میزان مالیات برای شرکت های بورسی و غیر بورسی نیز متفاوت است. (حقوق مودیان مالیاتی رستمی، ۱۳۸۸، ص ۱۳۵)

سپرده های بانکی و اوراق مشارکت دسته دیگری از دارایی ها هستند که مشمول مالیات می شوند. میزان مالیات تعیین شده برای هر دسته از وراث متفاوت است و توسط سازمان امور مالیات ارزش گذاری می شود. (حقوق تعهدات لنگرودی، ۱۳۷۸، ص ۱۱۰)

پول نقد ممکن است به صورت های مختلفی نگهداری شود و بصورت سپرده بانکی نباشد، با توجه به اینکه متوفی پول خود را در چه قالبی نگهداری می کرده میزان مالیات بر ارث آن متفاوت است. متوفی ممکن است پول خود را علاوه بر بانک، در منزل یا صندوق امانات نگهداری کند. قانون مالیات بر ارث برای هر یک از موارد فوق متفاوت است.

همچنین سال فوت متوفی و طبقه وراث در تعیین میزان مالیات نقش موثر دارند، به دلیل تغییر قانون ارث در سال ۹۵، متوفای قبل از این سال مشمول قانون قدیم و متوفای بعد از سال ۹۵ مشمول قانون جدید خواهند شد. (ارث شهیدی ، ۱۳۹۹، ص ۴۵)

این نرخ دچار تغییرات فراوانی شده علاوه بر این نرخ مالیات برای وراث طبقه اول که نسبت نزدیک تری با متوفی داشتند کم تر است، و در نهایت طبقه سوم مالیات بیشتری را پرداخت خواهند کرد.

ضمناً چنانچه از طبقه نزدیک تر حتی یک نفر در قید حیات باشد، سایر طبقات از دریافت ارث محروم خواهند شد و ارثی به آن ها تعلق نخواهد گرفت. (حسابداری مالیاتی افشار ، ۱۳۹۶، ص ۲۵)

مالیات بر ارث پول نقد در منزل :

ممکن است متوفی پول نقد را در منزل و در نزد خود نگهداری نموده باشد، بسیاری از افراد پول خود اعم از پول نقد، دلار و طلا را در گاوصندوق منزل یا محل کار خود پس انداز نمایند. در این صورت چنانچه خود وراث در اظهارنامه مالیات بر ارث چیزی اظهار نکنند، اداره امور مالیاتی از وجود این اموال مطلع نخواهد شد.

با توجه به این که شناسایی پول نقد در منزل برای سازمان امور مالیاتی امکان پذیر نیست، بابت آن مالیات مطالبه نخواهد کرد، به همین علت بسیاری از وراث پول نقد متوفی که در منزل است را خودشان بین خود تقسیم می کنند. (مالیة عمومی رستمی ، ۱۴۰۰، ص ۵۵)

مالیات بر ارث پول در بانک :

پول موجود در سپرده های بانکی شاید عمده پول نقد متوفی را تشکیل داده باشد، نرخ مالیات بر ارث پول در بانک ۳٪ موجودی حساب بانکی می باشد.

البته نرخ مذکور برای وراث طبقه اول می باشد، وراث طبقه دوم و سوم باید به ترتیب ۶٪ و ۱۲٪ مالیات پرداخت کنند. میزان مالیات بر ارث پول نقد در بانک های دولتی و خصوصی یکسان است و تفاوتی در این مورد وجود ندارد. (رسیدگی به اظهارنامه مالیاتی شعبانی، ۱۳۹۲، ص ۸۹)

مالیات بر ارث پول در صندوق امانات :

بسیاری از افراد ترجیح می دهند پول خود را در صندوق امانات نگهداری کنند پول نقدی که در صندوق امانات نگهداری می شود، به سادگی توسط سازمان امور مالیاتی شناسایی می شود و از آن مالیات مطالبه می گردد.

درصد مالیات بر ارث پول نقد موجود در صندوق امانات برای وراث طبقه اول ۱۰٪، طبقه دوم ۲۰٪، و طبقه سوم ۴۰٪ می باشد. برای مشمولین قانون جدید معافیت مالیاتی در خصوص پول نقد وجود ندارد.

اما مشمولین قانون جدید معافیت مالیاتی در خصوص پول نقد وجود ندارد. اما مشمولین قانون قدیم ۸۰٪ پول موجود در حساب های بانکی متوفی از پرداخت مالیات معاف است. (ارث شهیدی ، ۱۳۹۹، ص ۴۵)

ورثه برای پرداخت مالیات مربوط به پول نقد و پول در بانک باید به اداره مالیات حوزه آخرین محل اقامت متوفی مراجعه نمایند. طبق قانون جدید تاخیر در پرداخت مالیات جریمه ای ندارد اما سبب خروج هزینه های کفن و دفن و بدهی های متوفی از شمول معافیت می شود. (ارث شهیدی، ۱۳۹۹، ص ۵۰)

برخی از اموال و دارایی ها ممکن است در گروه های بالا قرار نگیرد اما مشمول مالیات بر ارث می شوند
تشخیص این موارد به عهده سازمان امور مالیاتی است که باتوجه به اظهارنامه ارایه شده توسط وراث و

تحقیقات خود سازمان تعیین می شود. بر اساس ماده ۲ ق.م.م مبنای ارزیابی ارزش روز اموال و دارایی ها
به تاریخ فوت متوفی بر اساس تحقیقات اداره امور مالیاتی صلاحیت دار است. (ارث شهیدی، ۱۳۹۹ ص ۴۵)
در خصوص ساختمان هایی که با توجه به نوع مصالح یا طرز معماری خاص دارای ارزش فوق العاده هستند
و همچنین در ارزیابی جواهر و اشیای نفیس و سایر موارد خاص از نظر کارشناسان رسمی متخصص امر
استفاده می شود. (حقوق مدنی صفایی، ۱۴۰۱، ص ۴۵)

در این صورت هزینه مربوط توسط سازمان امور مالیاتی کشور پرداخت خواهد شد. تا زمانی که وراث مالیات
مربوط به اموال و دارایی ها را به اداره امور مالیاتی پرداخت نکرده باشند و گواهی پرداخت مالیات از اداره
مربوطه دریافت نشود انتقال رسمی آن ها به وراث و نیز تحویل گرفتن این اموال از ادارات و بانک ها ممنوع
است. (نحوه رسیدگی به اظهارنامه مالیات بر ارث ۱۳۹۲، ص ۷۵)

البته اموال و دارایی های متوفی اعم از اینکه در ایران واقع شده باشد یا خارج از ایران، مشمول مالیات بر
ارث ایران است. با این حال چنانچه در کشور خارجی محل وقوع مال مالیاتی بابت ارث توسط کشور محل
وقوع مال مزبور اخذ شده باشد، این مالیات پرداختی از مالیات قابل کسر در ایران کسر می شود. در ادامه
به شرایطی میپردازیم که به واسطه آن مالیات بر ارث تعلق می گیرد...

(پیمان شعبانی نحوه تنظیم و رسیدگی اظهارنامه مالیات بر ارث ۱۳۹۲، ص ۱۲)